

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-343/13-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Gymnázium, Žamberk, Nádražní 48
Sídlo:	Nádražní 48, 564 01 Žamberk
IČO:	49 314 891
Identifikátor:	600 013 081
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Ing. Jaroslavem Kvapilem, ředitelem školy
Zřizovatel:	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti:	Nádražní 48, 564 01 Žamberk
Termín inspekční činnosti:	2. až 4. 4. 2013

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená zejména na posouzení souladu školních vzdělávacích programů s rámcovými vzdělávacími programy, na jejich realizaci, rozvoj, dosažení potřebných kompetencí a matematické gramotnosti žáků, na podporu inovací a řízení školy.

Posuzovaným obdobím byly školní roky 2010/2011 až 2012/2013 do data inspekční činnosti.

Aktuální stav školy

Gymnázium, Žamberk, Nádražní 48 (dále jen škola) vykonává činnost střední školy. Stravování žáků je zajištěno ve Školní jídelně Žamberk, nám. Gen. Knopa 433, kterou provozuje Město Žamberk.

Ve školním roce 2012/2013 probíhá výuka v denní formě vzdělávání v oborech vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium (délka vzdělávání 8 roků) a 79-41-K/41 Gymnázium (délka vzdělávání 4 roky) podle školních vzdělávacích programů (dále jen ŠVP), který pro nižší stupeň osmiletého vzdělávání vychází z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV) a pro vyšší stupeň osmiletého vzdělávání a čtyřleté

vzdělávání z rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia (dále jen RVP G). Ve škole se v rámci výuky cizích jazyků vyučuje povinně anglický a německý jazyk, jako volitelný ruský jazyk a jako nepovinný francouzský a španělský jazyk. Pro své absolventy škola zajišťuje i vydání tzv. Europassu, který je dokladem o získané kvalifikaci a zvětšuje šance při dalším studiu nebo získání zaměstnání nejen v zemích Evropské unie.

Ke 2. 4. 2013 škola vykazovala celkově 12 tříd s 288 žáky. Nejvyšší povolený počet žáků (kapacita) uváděný v rejstříku škol a školských zařízení je 372 žáků. Stávající počet žáků školy tak tvoří asi 77,4 % kapacity uvedené v rejstříku škol a školských zařízení. Ve sledovaném období došlo k podstatnému úbytku žáků - k 30. 9. 2010 bylo vykázáno 329 žáků, k 30. 9. 2012 pouze 287 žáků. Průměrná naplněnost tříd v současnosti činila 24 žáků. Ve škole pracovalo 35 zaměstnanců, z nichž bylo 29 pedagogických pracovníků.

Další informace lze získat rovněž na webových stránkách školy <http://www.gyzamb.cz>.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola uskutečňuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Svojí činností vytváří podmínky pro získávání nezbytných dalších finančních prostředků s cílem aktualizace znalostí a dovedností pedagogických pracovníků a doplnění, modernizace a inovace materiálně technického vybavení. Jedná se např. o zapojení školy do programu podporovaného z evropského sociálního fondu. V rámci programu *EU peníze středním školám* je realizován projekt *Inovace ve vzdělávání na naší škole*, jehož cílem je zlepšení materiálního vybavení školy (např. datové projektory, počítačové katedry s vybavením počítači, multifunkční katedra biologie, ozvučení učeben, počítače do učebny výpočetní techniky včetně LCD monitorů, 5 ks notebooků pro pedagogy), podpora vedoucí ke zkvalitnění výuky (např. výroba digitálních učebních materiálů, prezentací, výukových CD) a také vzdělávání učitelů cizích jazyků.

Pro školu a její žáky je velmi přínosné partnerství s odbornými firmami z regionu (CONTIPRO, Siemens/OEZ, Bühler, Bravo). Podpora je nejen po stránce materiální (software pro 3D modelování, stavebnice do kroužku robotiky), ale škola může do těchto firem uskutečňovat exkurze. Např. firma CONTIPRO v Dolní Dobrouči realizuje pro žáky i stáže v projektu FYBICH, což je vzdělávací program v oborech fyziky, biologie a chemie. Vybraným žákům jsou umožněny výzkumné praxe pod vedením zkušených školitelů. Cílem je motivovat budoucí absolventy k práci ve vědeckých oborech. Škola rovněž spolupracuje s některými obcemi, odkud přijíždějí žáci školy. Z jejich finančních sponzorských darů se v současné době uskutečňuje projekt výroby nových šatních skříněk s cílem dílčí modernizace šaten žáků. Další projekty realizuje škola s finanční podporou Města Žamberk, jedná se např. o Majáles - kulturní akci města se zapojením žáků školy či podporu školního pěveckého sboru CORALE. Významným partnerem školy pro utváření žákovských kompetencí je i např. Ústav sociální péče v Žampachu.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno porušení principu rovných příležitostí a narušení žákovských práv. Výuka zeměpisu, ekonomie a volitelného předmětu deskriptivní geometrie probíhala vesměs frontálním způsobem, ale kromě toho byla zařazována i individuální práce žáků, a to zejména v zeměpisu a deskriptivní geometrii. Názornost výuky byla mimo deskriptivní geometrii podpořena didaktickou technikou, v zeměpisu byl využit i speciální software. V ekonomii byl základní metodou výklad a vysvětlování učiva. Informace byly předkládány způsobem, který vedl žáky k aktivnímu přístupu a zapojení do vzdělávání. Výklad byl systematický, žákům byl dán prostor pro diskuzi. Rozvíjeny

byly nejen kompetence v dané oblasti dle vyučovaného předmětu, ale také kompetence komunikativní. Zadané úkoly žáci řešili převážně úspěšně, průběžně prokazovali pochopením zadání jak čtenářskou, tak v deskriptivní geometrii i matematickou gramotnost. Žákům byla poskytována informace o kvalitě řešení, která vedla k případnému následnému odstranění chyb či volbě odpovídajícího postupu. Ve sledovaných hodinách matematiky žáci prokázali přes různé nedostatky ve vědomostech celkově spíše průměrnou úroveň matematické gramotnosti. Nejslabší úroveň byla zaznamenána ve druhém ročníku čtyřletého vzdělávání při její aplikaci v chemii. Projevila se absence logického myšlení i schopnosti odhadu výsledků výpočtů. V sedmém ročníku osmiletého vzdělávání učitel zařadil do větší části hodiny matematiky stereotypní příklady, které nepřispívaly k podstatnému rozvoji matematických dovedností. K řešení dané problematiky nebylo nabídnuto její efektivnější řešení. V rámci sledování přírodovědné gramotnosti sice vyučující umožnili žákům prokázat biologické a chemické vědomosti, díky neochotě žáků věnovat čas průběžné přípravě byla v předposledním ročníku osmiletého vzdělávání v navštívených hodinách těchto předmětů zjištěna u většiny z nich nízká úroveň těchto vědomostí. V hospitovaných hodinách biologie byl zvolen především frontální výklad s využitím výpočetní techniky či zpětného projektoru. Výjimkou již tradičně u jedné z vyučujících bylo zaznamenáno komplexní pojetí výuky, kdy v představené dvouhodinové tematice byla pro žáky zařazena nejen přírodovědná, ale i čtenářská a počítačová gramotnost. Sledovaná výuka tělesné výchovy byla realizována na standardní úrovni, žáci byli plně zapojeni do činností téměř po celou dobu vyučovací hodiny, obvykle aktivně realizovali požadovanou činnost, prokazovali i příslušnou dovednost odpovídající jejich věku. Pouze u některých žáků byly zjištěny rezervy v zapojení a aktivitě v rámci nácvikových i herních činností, a také v obratnosti a motorice. Rezervy byly zjištěny i v oblasti hygieny žáků a vedení k hygieně po skončení sportovního výkonu.

Žáci školy se účastní i mezinárodních projektů. Každoročně má možnost několik nejlepších žáků po konkurzu vycestovat a jeden rok studovat v USA střední školu ve městě Rice Lake. Škola dále spolupracuje se školou v Nizozemí ve městě Woerden, s kterou se každoročně uskutečňují vzájemné návštěvy žáků. V minulosti byl také realizován projekt Comenius s výměnnými pobyty a stážemi žáků ve školách ve Španělsku, Itálii, Nizozemí a Turecku. I nadále pokračuje příhraniční spolupráce se školou v Medzylesie. Pro žáky školy jsou organizovány i zahraniční exkurze (např. do Velké Británie). Přínos těchto aktivit je zejména v oblasti rozvoje jazykových kompetencí, ale také v poznávání technických zařízení, místních zvyků, kultury a historie.

Dílejší informace o kvalitě vzdělávání získává škola ze žakovské účasti v různých znalostních soutěžích, přehlídkách a olympiádách. Reprezentanti školy dosahují obvykle dobrých výsledků nejen v regionálních, ale i nadregionálních kolech, např. žáci získali 1. místo v krajském kole matematické olympiády kategorie A, 1. místo v krajském kole fyzikální olympiády kategorie B. Úspěšným žákům se dostalo i finančního nebo věcného ocenění např. udělením ceny *pro talenty a naděje budoucnosti* ve spolupráci s *Nadačním fondem nadaných města Jablonné nad Orlicí* nebo vyhlášením *Talent 2012* Městem Žamberk. Škola se také zapojila do soutěže o energeticky nejúspornější školu, kterou pořádá krajský úřad. Opomíjena není ani podpora sportovních aktivit, žáci byli úspěšní v okresních i krajských kolech (přespolní běh, florbal, hokejbal, lyžování). Dosažené úspěchy školy (v rámci Pardubického kraje na předních místech) mají přínos i v navýšení přidělu neinvestičních finančních prostředků. Škola dosáhla velmi dobrých výsledků i v rámci společné části maturitních zkoušek.

Ve škole je realizována prevence v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Z evidovaných úrazů nebyly zřejmé žádné negativní trendy. K negativním zjištěním jsou přijímána opatření k jejich odstranění.

Výchovný poradce je v současnosti dlouhodobě nemocen, jeho činnost převzal zástupce ředitele školy. Z předložených záznamů vyplynulo, že zásadní činností výchovného poradce je kariérové poradenství. Škola nevykazuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a tato významná součást výchovného poradenství není uskutečňována. Z výročních zpráv vyplývá, že jsou podle potřeby řešeny prospěchové či kázeňské problémy žáků. Z rozhovorů vyplynulo, že frekvence jednání v této problematice je celkově nízká. Metodička prevence sociálně patologických jevů spolupracuje podle potřeby s pedagogicko-psychologickou poradnou. V oblasti prevence je uskutečňován třídní adaptační kurz prvních ročníků, který má u čtyřletého vzdělávání i environmentální zaměření. V průběhu vzdělávání jsou zařazovány besedy a přednášky.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Realizované školní vzdělávací programy odpovídají zápisu do rejstříku škol a školských zařízení. V některých případech byly zjištěny dílčí nepřesnosti a nesrovnalosti zejména v rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP. Pro další školní rok je nabídka vzdělávání v povinných cizích jazycích rozšířena o jazyk ruský a francouzský. Žákům bude umožněno pracovat i v kroužku 3D modelování na počítačích.

Ředitel školy, který vykonává funkci prvním rokem, v současné době realizuje podrobnou revizi všech základních dokumentů školy s cílem postupného zavádění novel tak, aby od 1. 9. 2013 škola pracovala podle nových dokumentů. Mezi tyto dokumenty patří nejen organizační řád, školní řád, ale také ŠVP. Ředitel školy využívá v řízení subjektu standardní nástroje a vytváří podmínky pro inovace a modernizaci. V řízení školy si v rámci inovací vytvořil např. poradní orgán (kolegium ředitele školy), provádí týdenní vyhodnocení činností a následně přijímá opatření. V oblasti personálního řízení kvality vzdělávání ustavil zkušené pedagogy jako uvádějící pro začínající učitele a zahájil přímou kontrolu vzdělávacího procesu tím, že již provedl hospitační činnost u všech pedagogů školy. Pro zlepšení komunikace se zákonnými zástupci je klasifikace žáků nižšího stupně gymnázia a 1. ročníků vyššího stupně dostupná na internetu. V rámci inspekční činnosti však byly zjištěny i některé nedostatky. Z třídních knih za školní rok 2011/2012 například vyplynulo, že nebylo průkazně uvedeno veškeré učivo ze ŠVP. Neprůkaznost či neúplnost vedení dokumentace přetrvávala i ke dni inspekční činnosti, a tak nebyla umožněna prokazatelná kontrola naplňování školních vzdělávacích programů. Prokazatelně však bylo zjištěno neplnění ŠVP v dějepisu. Rovněž nebylo průkazně doloženo seznámení všech zaměstnanců s nově vydaným školním řádem (v průběhu inspekční činnosti škola přijala opatření k odstranění).

V pedagogickém sboru převažují odborně kvalifikovaní pedagogové (cca 83 %). Někteří nekvalifikovaní jsou zaměstnanci na menší úvazek na dohodu o provedení práce, nebo jde o pedagoga, který neabsolvoval pedagogické studium apod., ale všichni jsou odborně připraveni pro příslušný vyučovaný předmět. Jeden z pedagogů dokončuje studium k doplnění odborné kvalifikace. K naplnění přímé pedagogické činnosti někteří vyučují i předměty mimo svoji kvalifikaci (aprobaci). Další vzdělávání pedagogických pracovníků se realizuje v menším rozsahu, přesto se v minulém roce vyučující účastnili několika odborných seminářů a kurzů.

Areál školy tvoří dvě vzájemně propojené budovy s kmenovými i specializovanými učebnami a tělocvičnou s hygienickým zázemím. Materiálně technické podmínky jsou zajištěny, zvýšil se i počet datových projektorů, které mají vyučující k dispozici. Materiální vybavení je standardní, dostačuje pro realizaci, rozvoj a dosažení potřebných kompetencí žáků a pro naplňování cílů stanovených ŠVP. Pomůcky pro fyziku jsou však již opotřebovanější. Ve škole je, jak vyplývá nejen z výročních zpráv, věnována velmi značná pozornost environmentální výchově. Výrazně pozitivní přínos pro výuku má informační a environmentální centrum získané z projektové činnosti. Jeho zařízení esteticky působí na žáky, zároveň vybavení informačními a komunikačními technologiemi včetně interaktivní tabule a šesti počítačů ve třídě dává vyučujícím možnost pestřejší skladby výuky.

Přidělené finanční prostředky od zřizovatele a ze státního rozpočtu neumožňují další významnější rozvoj školy, dokonce i přes přijatá úsporná opatření byl v minulém roce využit rezervní fond k dosažení vyrovnaného hospodaření školy. Mezi zásadní úsporná opatření patří nevyplácení osobních příplatků zaměstnancům, chybí tedy jeden ze zásadních motivačních faktorů v řízení školy. Není tak standardně odlišena kvalita jednotlivých zaměstnanců. Další úspory jsou realizovány i ve vytápění nebo ve spotřebě vody. Škola má již delší dobu zpracovaný projekt na výměnu oken, čímž by se dále zvýšily úspory zejména ve vytápění, či modernizační projekt nového průchodu ze šaten. Zatím však finanční prostředky na uskutečnění těchto projektů škola k dispozici nemá. Nedostatek finančních prostředků souvisí také s poklesem počtu žáků (dle vyjádření ředitele má však škola v současné době největší počet přihlášek za poslední roky). Přes nedostatek finančních prostředků se v posledním období podařilo např. zmodernizovat vybavení učebny výtvarné výchovy. Zřejmá je průběžná údržba materiálně technického zázemí školy. Pro udržení úrovně vzdělávání, tj. zajištění dostatečně kvalitní personální a materiálně technické podpory je snaha o získání dalších finančních prostředků z jiných zdrojů (viz výše). Dílčími příjmy finančních prostředků ke zlepšení hospodářského výsledku jsou i příjmy z pronájmů.

Závěry

Činnost školy odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. V rozsahu možných zjištění v rámci inspekční činnosti lze konstatovat, že byl zajištěn rovný přístup ke vzdělávání a bezpečnost a ochrana zdraví žáků. Personální zabezpečení i materiálně technické podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů. Ředitel školy realizuje svoji koncepci směřující k inovacím pro zkvalitnění vzdělávání.

V ŠVP po ukončení inspekční činnosti zůstaly některé nepřesnosti a nesrovnalosti zejména u předpokládaných výsledků vzdělávání a učiva vůči příslušným RVP.

Hospitované hodiny byly až na jedinou výjimku vedeny frontálně, mnohdy bylo využito samostatné práce žáků. Komplexní pojetí využívající různé metody při výuce byly zjištěny zcela ojediněle, a to především u vyučujících, která v nich pokračuje od minulé inspekční činnosti. Matematické dovednosti žáků byly celkově průměrné, byly však zjištěny i podstatné nedostatky při jejich aplikaci. Pasivní přístup některých žáků se negativně projevil v úsilí vyučujících rozvíjet jejich přírodovědnou gramotnost. Vyučující využívali výpočetní techniku, ojediněle i zpětný projektor.

Účast školy v projektech a spolupráce se sociálními partnery školy přispívá k úsporám v hospodaření školy, umožňuje modernizaci a doplnění materiálně-technických podmínek a pro žáky exkurze a stáže.

Mezi významná negativní zjištění, pro která je níže stanovena lhůta k přijetí opatření k odstranění, patří neprůkazné záznamy v třídních knihách o realizaci ŠVP a neplnění výuky dějepisu podle ŠVP.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, požaduje ve lhůtě do 30. 6. 2013 zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 29. 3. 2013
2. Rozhodnutí MŠMT o změnách v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení vydaná od 31. 8. 2007 do data inspekční činnosti
3. Platné školní vzdělávací programy
4. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků, kteří se ve školním roce 2012/2013 podílejí na vzdělávání žáků
5. Pracovní smlouvy pedagogických pracovníků (náhodný výběr)
6. Výroční zpráva školy za školní rok 2010/2011 a za školní rok 2011/2012
7. Rozvrh hodin tříd ve školním roce 2012/2013
8. Třídní knihy platné pro školní rok 2011/2012 (náhodný výběr)
9. Třídní knihy platné pro školní rok 2012/2013 (náhodný výběr)
10. Školní řád s platností od 1. 2. 2013
11. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní rok 2011/2012 a ve školním roce 2012/2013
12. Materiály k bezpečnosti práce a ochraně zdraví (doklady bez bližšího určení)
13. Podklady pro výchovné poradenství (doklady bez bližšího určení)
14. Podklady školního metodika prevence (doklady bez bližšího určení)

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 9. 4. 2013

(razítko)

Ing. Jan Černý, školní inspektor

Ing. Jan Černý v. r.

RNDr. Antonín Müller, školní inspektor

RNDr. Antonín Müller v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Pardubicích dne 10. 4. 2013

(razítko)

Mgr. Ing. Jaroslav Kvapil, ředitel školy

Mgr. Ing. Jaroslav Kvapil v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.